

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 3.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.5>

УДК 336-049.5:[368.03:347.764]

В. В. Бобиль,

*д. е. н., професор, Український державний університет науки і технологій
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7306-3905>*

О. А. Топоркова,

*к. е. н., доцент, Український державний університет науки і технологій
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0956-3638>*

І. Г. Аберніхіна,

*к. е. н., доцент, Український державний університет науки і технологій
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0692-1276>*

М. А. Дронь,

*PhD з економіки, Український державний університет науки і технологій
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9881-9521>*

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В КОНТЕКСТІ РЕГУЛЯТОРНИХ ЗМІН

V. Bobyl,

*Doctor of Economics, Professor, Ukrainian State University of Science and
Technology*

O. Toporkova,

*PhD in Economics, Associate Professor, Ukrainian State University of Science
and Technology*

I. Abernikhina,

*PhD in Economics, Associate Professor, Ukrainian State University of Science
and Technology*

M. Dron,

PhD in Economics, Ukrainian State University of Science and Technology

FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF INSURANCE ORGANIZATIONS IN THE CONTEXT OF REGULATORY CHANGES

Ринок небанківських фінансових послуг, структурним елементом якого є страхування перебуває у стані кардинальних регуляторних змін. Здатність своєчасно і в повному обсязі виконувати взяті на себе фінансові зобов'язання та ефективно управляти ризиками розглядається науковцями як економічна безпека страховиків. Питання дотримання пруденційних вимог, які висувуються регулятором до страхових організацій, також знаходиться в площині їх фінансово-економічної безпеки. Фінансовий стан та фінансову стійкість страховика характеризує фінансова звітність. Для розкриття інформації про дотримання пруденційних вимог призначена регуляторна звітність.

В роботі наведена хронологія регуляторних змін та часові інтервали адаптації учасників страхового ринку до новітніх умов та пруденційних вимог. Введення в дію нового Закону про страхування й Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до НБУ, перехід на МСФЗ 17 «Страхові контракти», який відбувається ретроспективно, та інші регуляторні зміни змушують страховиків переглядати ключові процеси своєї діяльності. Також впроваджуються нові нормативно-правові акти, розроблені НБУ в частині складання та подання звітності, що змінює методологію та технологію підготовки звітних даних.

The non-banking financial services market, of which insurance is a structural element, is undergoing dramatic regulatory changes. The ability to fulfill financial obligations in a timely manner and in full and to manage risks effectively is considered by scholars to be the economic security of insurers. The issue of compliance with prudential requirements imposed by the regulator on insurance organizations is also in the plane of their financial and economic security. The financial position and financial stability of an insurer is characterized by financial statements. Regulatory reporting is intended to disclose information on compliance with prudential requirements.

The new model of insurance market regulation being introduced in Ukraine is focused on significant transformational changes. These changes relate primarily to: the procedure for licensing, resumption of activities and withdrawal from the market of an insurer; ownership structure, capital, asset quality; owners' liability, corporate governance, prudential supervision; internal control and risk management system.

The paper provides a chronology of regulatory changes and time intervals for adaptation of insurance market participants to the new conditions and prudential requirements. The enactment of the new Insurance Law and the Rules for Preparation and Submission of Reports by Non-Banking Financial Services Market Participants to the NBU, the transition to IFRS 17 Insurance Contracts, which is being applied retrospectively, and other regulatory changes are forcing insurers to review key processes of their operations. Also, new regulations developed by the NBU in terms of reporting are being implemented, which changes the methodology and technology for preparing reporting data.

The internal control system, business continuity, solvency requirements, components and proportions of regulatory capital, investment activities, accounting and reporting - all of these must be brought in line with the requirements of the regulator, which is the National Bank of Ukraine.

The financial and economic security of an insurance organization is considered in the context of its stable functioning and achievement of its economic goals. Such security is possible if there is a coordinated relationship between financial, regulatory, technological and information components. The state of financial and economic security of insurers is also significantly affected by macroeconomic instability, structural imbalance of capital and reserves, changes in the regulator and requirements for solvency and regulatory reporting.

Ключові слова: *страхова діяльність, регулятор, економічна безпека, загрози, договори страхування, регуляторна звітність, пруденційний нагляд.*

Keywords: *insurance activity, regulator, economic security, threats, insurance contracts, regulatory reporting, prudential supervision.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Економічна ситуація в Україні віддзеркалює наявність суттєвих проблем у кожній галузі. Ситуація на страховому ринку не є винятком, оскільки крім загроз, пов'язаних з військовим станом, волатильністю ринку, ціновими ризиками, невизначеності додають кардинальні регуляторні зміни.

Проблеми з платоспроможністю та ліквідністю страхових організацій, відсутність структурованої бізнес-моделі в більшості компаній, низький рівень корпоративного управління та системи внутрішнього контролю – все це негативно впливає на стійкість, прозорість, конкурентне середовище страхового ринку в цілому та на фінансово-економічну безпеку окремого страховика. Починаючи з липня 2020 року Національний банк України (НБУ) отримав повноваження з регулювання ринку небанківських фінансових послуг, зокрема, страховиків. З того часу НБУ працює над новою моделлю регулювання ринку страхування в Україні.

Трансформаційні зміни, які наразі тривають на ринку небанківських фінансових послуг мають на меті кардинальне оновлення моделі регулювання ринку через впровадження міжнародного досвіду щодо юридичної правомочності учасників ринку та складу їх фінансової і регуляторної звітності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Питанням фінансово-економічної безпеки присвячені праці багатьох вітчизняних науковців. Онишко С. В., Богріновцева Л. М., Ключка О. В., Бондарук О. С. аналізують трансформаційні зміни на страховому ринку. Зазначені автори, а також Ситник Н. С., Тишковець М. М. узагальнюють погляди різних дослідників щодо складових фінансово-економічної безпеки страхового ринку. Сніщенко Р. Г., Крот Л. М. досліджують актуальні питання управління страховими організаціями в період війни.

Регуляторні зміни, впроваджені НБУ, значно посилюють вимоги до платоспроможності, капіталу, структури активів, підходів до управління страховими організаціями. Отже, питання регуляторних змін знаходиться

безпосередньо в площині фінансово-економічної безпеки страхових організацій, що пояснює актуальність теми дослідження.

Формування цілей статті (постановка завдання). Мета роботи полягає в огляді останніх регуляторних змін щодо провадження страхової діяльності та впливі їх на фінансово-економічну безпеку страховиків.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Ринок страхових послуг наразі знаходиться в стані невизначеності через, з одного боку: кардинальні законодавчі зміни, та, з іншого боку: через значні загрози, спричинені різними факторами. Суттєві трансформаційні зміни, які тривають на страховому ринку України, насамперед, зорієнтовані на адаптацію до міжнародних стандартів та вимог ЄС і полягають у: 1. Стандартизації ліцензійної діяльності. 2. Структуризації портфелю управління ризиками. 3. Оновленні підходів до оцінки активів та до регулювання посередницької діяльності [1].

Страховим організаціям важливо структурувати загрози за різними ознаками, як то:

- сфера виникнення (всередині компанії – внутрішні загрози; за межами компанії (з боку конкурентів, регулятора тощо) – зовнішні);
- характер впливу (прямі та непрямі загрози);
- тривалість дії (тимчасові та постійні);
- можливість передбачення (прогнозовані та непрогнозовані);
- масштаб збитків (стосовно окремого страхового продукту – локальний; в цілому стосовно компанії – загальний; стосовно усього страхового ринку держави – галузевий тощо);
- форма збитків (загрози і ризики, реалізація яких завдає прямого збитку; та загрози і ризики, реалізація яких призведе до упущеної вигоди);
- сфера прояву (під час впровадження страхових продуктів, під час здійснення власне страхування або надання супровідних послуг, під час здійснення фінансових операцій та виконання фінансових зобов'язань, під час формування активів і капіталу);

– функціональні складові (загрози інформаційно-аналітичній складовій, складовій бізнес-процесів, фінансовій, техніко-технологічній) тощо.

Для ефективної протидії негативним факторам та загрозам щодо страхової діяльності учасникам ринку необхідно розробляти та впроваджувати дієві заходи з управління ризиками для збереження, насамперед, клієнтської бази та запобігання фінансовим втратам. Основними напрямками таких заходів можуть бути: «запровадження дистанційної форми обслуговування клієнтів; розширення територіального представництва; оптимізація та уніфікація пакетів страхових послуг; збереження та підвищення досягнутого рівня довіри до операторів ринку; неухильне дотримання регуляторних вимог; збільшення участі держави у перестрахованні, створення спільних державно-приватних організацій для покриття ризиків» [2].

Вітчизняними дослідниками економічна безпека страхової організації трактується в такій площині:

- як здатність своєчасно і в повному обсязі виконувати взяті на себе фінансові зобов'язання;
- як професійне управління ризиками;
- як забезпечення збалансованості структури страхового портфеля;
- як можливість приросту інвестиційного капіталу [3].

Оскільки діяльність страхових компаній пов'язана із залученням фінансових ресурсів і виконанням фінансових зобов'язань, погоджуємося, що більш інформативним є дослідження саме фінансово-економічної безпеки.

До основних складових фінансово-економічної безпеки страхового ринку традиційно належить: ефективність та стабільність діяльності учасників ринку; конкурентоспроможність та фінансова стійкість; захищеність інтересів страхових компаній; достатність фінансових ресурсів; збалансованість системи фінансових показників та інструментів [4, с. 224].

Фінансова безпека корелює з такими категоріями, як: фінансова стійкість, платоспроможність, ліквідність та фінансова надійність. Усе зазначене характеризує фінансовий стан та формує систему індикаторів фінансово-

економічної безпеки страховика, ключовим з яких є фінансова стійкість. Інформаційним забезпеченням при цьому є регуляторна та фінансова звітність.

Враховуючи специфіку діяльності страхових компаній, розрізняють два види їх фінансової стійкості, як і два боки, з яких її можна оцінити, а саме:

- фінансова стійкість страхової компанії як нефінансової установи, що здійснює господарську діяльність з надання страхових послуг;
- фінансова стійкість страхової компанії за вимогами, що визначені регулятором.

У попередніх дослідженнях пропонувалося укрупнити існуючі критерії забезпечення фінансової стійкості страхових компаній і здійснювати подальшу систематизацію коефіцієнтів за такими групами критеріїв [5, с. 148]:

- критерій наявного сплаченого статутного капіталу;
- критерій достатності та накопичення власного капіталу;
- критерій наявності та достатності обсягу страхових резервів;
- критерій наявності діючої системи перестраховування;
- критерій наявності обґрунтованої, врівноваженої тарифної політики;
- критерій платоспроможності та ліквідності страхової компанії.

В контексті регуляторних змін визначення фінансової стійкості та дотримання вимог платоспроможності є особливо актуальним, оскільки планується впровадження низки коефіцієнтів для оцінки ефективності діяльності страховика. Вперше нововведені коефіцієнти мають розраховуватися за підсумками 2024 року.

Ключовими питаннями нової моделі регулювання ринку страхування в Україні є:

- стандарти ліцензування;
- структура власності;
- звітність;
- відповідальність власників за діяльність страхової організації;
- система управління ризиками;
- корпоративне управління та система внутрішнього контролю;

- якість активів;
- структура та достатність капіталу;
- пруденційний нагляд;
- процедура відновлення діяльності страховика;
- процедура виходу з ринку.

Масштабні зміни здійснюються поступово, учасники ринку мають певний запас часу для адаптації до нових регуляторних вимог.

Щодо хронології цих змін, то вони представлені такими етапами оновлення застарілого законодавства та гармонізації його з європейськими вимогами:

1. 3 01.01.2023 року набув чинності новий міжнародний стандарт фінансової звітності 17 «Договори страхування», який замінив МСФЗ 4. «Новий стандарт спрямований на підвищення прозорості в обліку страхових контрактів. Він встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації за страховими договорами. Цю інформацію застосовують користувачі фінансової звітності для оцінки впливу подібних договорів на фінансовий стан, результати та грошові потоки компанії. Перехід на МСФЗ 17 відбувається ретроспективно. Компанії повинні застосовувати новий МСФЗ 17 до власних випущених договорів страхування, включно з контрактами перестраховання. А також до утримуваних договорів перестраховання та випущених інвестиційних контрактів з умовами дискреційної участі» [6].

2. 3 30.06.2023 року впроваджено оновлені обмеження до складу прийнятних активів страховиків (для страхування non-life виключено незабудовану землю та нежитлову нерухомість).

3. 3 01.01.2024 року введено в дію новий Закон про страхування (№ 1909-IX), згідно якого: запроваджено спрощений підхід до оцінки платоспроможності на основі Solvency I; встановлено нові нормативи та ліміти прийнятних активів; формування технічних резервів має здійснюватися відповідно до МСФЗ 17 «Страхові контракти».

4. 30.06.2024 року – завершення перехідного періоду щодо відповідності страховиків до вимог нового Закону про страхування.

5. 2027 рік – запланований повноцінний перехід на вимоги базового підходу Solvency II найбільших компаній загального страхування (які відповідають встановленим критеріям щодо обсягу діяльності та складності взятих ризиків) та усіх компаній зі страхування життя. Тобто, до 2027 року усі страховики мають відповідати вимогам платоспроможності за спрощеним підходом.

В контексті фінансово-економічної безпеки страхових організацій нові регуляторні вимоги визначено законом України «Про страхування». Насамперед, закон вимагає створення системи внутрішнього контролю, яка повинна включати: систему управління ризиками, контроль за дотриманням норм (комплаєнс), актуарну функцію та внутрішній аудит. Особлива увага надається забезпеченню безперервності діяльності страховика шляхом обов'язкового складання та регулярного оновлення планів щодо відновлення діяльності (за кризових ситуацій та несприятливих ринкових подій) й фінансування страховика. Вимоги до платоспроможності, складові та пропорції регулятивного капіталу, інвестиційна діяльність, облік та звітність – також є ключовими аспектами фінансово-економічної безпеки страхових організацій.

Нині НБУ як регулятор встановлює для страховиків «порядок ведення бухгалтерського обліку окремих господарських операцій, пов'язаних з діяльністю з надання страхових послуг, які не визначені міжнародними стандартами фінансової звітності, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту» [7].

Фінансова та регуляторна звітність страхових організацій є потужним інформаційним підґрунтям для різних користувачів фінансової та нефінансової інформації. Перехід на МСФЗ 17 «Страхові контракти» потребує детального розгляду договорів страхування як об'єктів бухгалтерського обліку і звітності.

Договори страхування є вельми специфічним обліковим об'єктом, оскільки поєднують ознаки як фінансового інструменту, так і класичного договору щодо

обслуговування клієнта. Крім того, багато договорів страхування генерують грошові потоки зі значною мінливістю протягом тривалого періоду. Для цілей бухгалтерського обліку та щоб надати корисну інформацію про ці функції, МСФЗ 17:

- поєднує поточну оцінку майбутніх грошових потоків із визнанням прибутку за період, коли за контрактом надаються послуги власне зі страхування (а саме: перестраховування) та з надання супровідних послуг (посередницькі та допоміжні) на ринку страхування;

- подає результати страхових послуг (включаючи представлення страхових доходів) окремо від доходів або витрат на страхування;

- вимагає від страхової організації обрати варіант щодо облікової політики: 1) визнавати всі доходи або витрати від фінансування страхування в прибутку або збитку; або 2) визнавати частину цих доходів або витрат у складі іншого сукупного доходу.

Ключовими принципами МСФЗ 17 є те, що суб'єкт господарювання [8]:

- «визначає як договори страхування лише ті договори, за якими суб'єкт господарювання приймає значний страховий ризик від іншої сторони (страхувальника), погоджуючись виплатити страховику компенсацію, якщо певна невизначена подія в майбутньому (страховий випадок) негативно вплине на страхувальника;

- відокремлює визначені вбудовані похідні інструменти, окремі інвестиційні компоненти та окремі зобов'язання щодо виконання від договорів страхування;

- розділяє контракти на групи, які він буде визнавати та вимірювати;

- визнає та вимірює групи договорів страхування на:

- i. поточну вартість майбутніх грошових потоків (грошових потоків виконання), скориговану на ризик, яка включає всю доступну інформацію про грошові потоки виконання у спосіб, який узгоджується з наявною ринковою інформацією; плюс (якщо ця вартість є пасивом) або мінус (якщо ця вартість є активом),

ii. суму, що представляє незароблений прибуток у групі контрактів (маржа за контрактом);

– визнає прибуток від групи договорів страхування за період, протягом якого суб'єкт надає послуги за договором страхування, а також у міру звільнення підприємства від ризику. Якщо група контрактів є збитковою або стає збитковою, суб'єкт господарювання негайно визнає збиток;

– представляє окремо страховий дохід (що виключає отримання будь-якої інвестиційної складової), витрати на страхові послуги (що виключають погашення будь-яких інвестиційних компонентів) та доходи або витрати від фінансування страхування;

– розкриває інформацію, яка дозволяє користувачам фінансової звітності оцінити вплив контрактів, що входять до сфери застосування МСФЗ 17, на фінансовий стан, фінансові результати та грошові потоки суб'єкта господарювання».

МСФЗ 17 включає додатковий спрощений підхід до оцінки або підхід до розподілу премії для більш простих договорів страхування.

Ключові процеси діяльності страховика доцільно розташувати в порядку зростання впливу на них МСФЗ 17 (таблиця 1).

**Таблиця 1. Процеси діяльності страховика
та вплив на них МСФЗ 17 [9, с. 6]**

Ключові процеси	Характер впливу МСФЗ 17
Продукти	Додаткові вимоги до умов договорів страхування
	Можливий вплив на страхові тарифи
	Зміни у наборі страхових продуктів
Персонал	Навчання, мотивація фахівців
	Взаємодія підрозділів
	Нові показники для КРІ
Re	Переоцінка умов перестраховування
	Змінена оцінка та вплив договорів перестраховування на фінансовий результат
Технології	Операційна система, вимоги до даних
	АктUARна система та інший функціонал
	Облікова система та формування звітності
Система внутрішнього контролю	Оновлені вимоги до управління ризиками
Бюджетування	Зміни у інтерпретації результатів бюджетування
Звітність	Новий бізнес-процес формування звітності

Отже, страхові організації мають кардинально переглянути ключові процеси своєї діяльності в контексті регуляторних змін.

Не менш актуальним є питання поєднання вимог Податкового кодексу України та вимог МСФЗ 17, а також узгодження новітніх змін з фінансовою звітністю страховиків.

З 01.01.2024 року впроваджено нові нормативно-правові акти (НПА), розроблені НБУ в частині складання та подання звітності. Головні ідеї цих НПА полягають в наступному:

1. Вимога щодо подання до першого червня року, наступного за звітним: фінансової звітності разом з аудиторським звітом; звіту про надання впевненості щодо регуляторної звітності.

2. Зміни до правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до НБУ [10]: дані регуляторної звітності формуються за принципом нарахованих страхових премій; різниці між різними підходами до оцінки активів та зобов'язань у фінансовій та регуляторній звітності відображаються у показнику «Резерв узгодження».

3. Забезпечення платоспроможності: нові вимоги до розрахунку регулятивного капіталу з урахуванням технічних резервів; розподіл інструментів власного капіталу на два рівні (нерозподілений прибуток минулих років та нерозподілений прибуток поточного року).

4. Облік договорів страховою організацією: забезпечення своєчасного внесення та накопичення інформації за договорами страхування в інформаційних системах для цілей формування фінансової, регуляторної та інших видів звітності.

Вже за 2023 рік страхові організації мають подати регуляторну звітність до НБУ та фінансову звітність до ЦЗФЗ (центру збору фінансової звітності) (таблиця 2).

Таблиця 2. Види звітності, яку мають подавати страховики за 2023 рік

Вимоги	Регуляторна звітність	Фінансова звітність
Порядок, форма, строки подання	Постанова Правління НБУ № 123	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (на основі таксономії фінансової звітності за МСФЗ в єдиному електронному форматі)
Вимоги до розкриття інформації та формування звітних показників	Закони України «Про фінансові послуги та фінансові компанії», «Про страхування»; нормативно-правові акти НБУ	Міжнародні стандарти фінансової звітності; облікова політика страхової організації
Адресат подання звітної інформації	До НБУ через веб-портал	До ЦЗФЗ (центру збору фінансової звітності); публікація на вебсайті страховика. (усі шаблони звітів формує лише регулятор – НБУ)

Склад регуляторної звітності регламентований «Правилами складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до НБУ», які набули чинності з 01.01.2022 року. Набір файлів (станом на 01.01.2024) з показниками звітності, які необхідно страховикам подавати до НБУ, представлений в таблицях 3-4.

Таблиця 3. Регуляторна звітність та показники страхової діяльності

Файл	Назва файлу	Періодичність подання/звітний період
IRB1	Дані регуляторного балансу. Активи	Квартальна (наростаючим підсумком з початку року)
IRB2	Дані регуляторного балансу. Власний капітал та резерви	
IRB3	Дані регуляторного балансу. Зобов'язання та забезпечення	
IRB4	Дані регуляторного балансу. Субординований борг та позабалансові зобов'язання	
IRCF	Дані про рух грошових коштів (регуляторний)	
IRPL	Дані про показники діяльності зі страхування	

Набір файлів з показниками звітності, зокрема регуляторний баланс, має містити дані бухгалтерського обліку відповідно до МСФЗ з урахуванням вимог НБУ щодо формування технічних резервів, забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика. Наводяться окремі показники в таких розрізах: за валютою; за лінією бізнесу; за видом активу; за видом технічних резервів [11, с. 7].

Елементи звіту IRCF (регуляторного cash flow) адаптовано до специфіки діяльності страхової компанії і для цілей пруденційного нагляду. Звіт містить дані щодо надходження грошових коштів та витрачання лише від страхової діяльності. Наводяться окремі показники в таких розрізах: за валютою; за резидентністю [11, с. 8].

Результативні показники діяльності розкриває звіт IRPL, де наводяться статті доходів і витрат в розрізі ліній бізнесу; визначається технічний результат (результат страхової діяльності); розкриваються доходи та витрати від інвестиційної діяльності (в тому числі для страховиків non-life).

Таблиця 4. Дотримання фінансових нормативів

Файл	Назва файлу	Деталізація активів
IRN1	Дані про структуру активів та розрахунок дотримання вимог до платоспроможності страховика.	Прийнятні активи, крім непростроченої дебіторської заборгованості та технічних резервів за договорами вихідного перестрахування
IRN2		Прийнятні активи: непрострочена дебіторська заборгованість
IRN3		Прийнятні активи: технічні резерви за договорами вихідного перестрахування

Інформацію щодо дотримання фінансових нормативів (наявних у балансі прийнятних активів) наводять в розрізі таких показників: за кодом країни (банки/перестраховики); за видом пов'язаної особи; за рейтингом надійності; за кодом адміністративно-територіальної одиниці; за валютою; за строком заборгованості; за видом резервів [11, с. 8].

Крім наведених звітів, також впроваджуються файли з показниками звітності щодо істотних операцій, кількісних характеристик діяльності, коефіцієнтів оцінки ефективності діяльності тощо. У 2023 році регуляторна

звітність мала розкривати інформацію про фінансовий стан страховика та дотримання пруденційних вимог стосовно: достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страхової компанії. З 01.01.2024 року діють нові пруденційні вимоги: забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика, які корелюють з оцінкою платоспроможності Solvency I.

Висновки з цього дослідження. Отже, фінансово-економічна безпека страхової організації розглядається в контексті її стабільного функціонування та досягнення економічної мети. Таке забезпечення можливе за умов узгодженого взаємозв'язку між фінансовою, нормативно-правовою, технологічною та інформаційною складовими. Також на стан фінансово-економічної безпеки страховиків чинять значний вплив: макроекономічна нестабільність, структурна незбалансованість капіталу та резервів, зміна регулятора та вимог до платоспроможності і до складу регуляторної звітності.

Література

1. Онишко С. В., Богріновцева Л. М., Ключка О. В. Трансформація страхового ринку України в умовах сьогодення. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. 2023. № 9. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-9-9147>
2. Сніщенко Р. Г., Крот Л. М. Управління страховими організаціями в період війни. *Ефективна економіка*. 2023. № 9. URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.9.28>
3. Ситник Н. С., Тишковець М. М. Фінансово-економічна безпека страхової компанії та її забезпечення. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-7>
4. Богріновцева Л., Бондарук О., Ключка О. Фінансова безпека страхового ринку: теоретичний аспект. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2023. № 4. С. 216-226. URL: <http://doi.org/10.58423/2786-6742/2023-4-216-226>
5. Abernikhina, I., Toporkova, O., Sokyrynska, I., Shylo, L. Methodical approaches for assessing the financial stability of insurance companies. *Financial and*

Credit Activity: Problems of Theory and Practice. 2021. № 3(38), С. 144–153.
<https://doi.org/10.18371/fcaptr.v3i38.237437>

6. МСФЗ 2024: ключові зміни та нюанси переходу. URL: <https://finacademy.net/ua/materials/article/neobhodimost-perehoda-na-msfo> (дата звернення 02.03.2024).

7. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (дата звернення 02.03.2024).

8. Міжнародний стандарт фінансової звітності 17 «Страхові контракти» – огляд. URL: <https://finmanagement.com.ua/ifrs-17-oglyad/> (дата звернення 26.02.2024).

9. Актуальні питання впровадження МСФЗ 17 «Страхові контракти»: загальні питання обліку, звітності та аудиту за підсумками 2023 року. Київ: НБУ. 01.12.2023. 59 с.

10. Про затвердження Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України. Постанова НБУ від 25.11.2021 № 123 (в редакції від 01.01.2024) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0123500-21#Text> (дата звернення 10.03.2024).

11. Нові показники регуляторної звітності учасників ринку небанківських фінансових послуг. Київ: НБУ. 13.10.2023. 37 с.

References

1. Onyshko, S.V. Bohrinovtseva, L.M. and Kliuchka, O.V. (2023), “Transformation of the insurance market of ukraine in today's conditions”, *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal “Internauka”*. Serii: “*Ekonomichni nauky*”, [Online], vol. 9, available at: <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2023/9/9147> (Accessed 26 February 2024).

2. Snishchenko, R.H. and Krot, L.M. (2023), “Management of insurance organizations during the war”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 9, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua> (Accessed 26 February 2024).

3. Sytnyk, N.S. and Tyshkovets, M.M. (2022), “Financial and economic security of the insurance company and its implementation”, *Ekonomika ta suspilstvo*,

[Online], vol. 38, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal> (Accessed 26 February 2024).

4. Bohrinovtseva, L. Bondaruk, O. and Kliuchka, O. (2023), “Financial security of the insurance market: theoretical aspect”, *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, vol. 4, pp. 216-226.

5. Abernikhina, I. Toporkova, O. Sokyrynska, I. and Shylo, L. (2021). “Methodical approaches for assessing the financial stability of insurance companies”, *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 3 (38), pp. 144-153.

6. Financial Academy Aktiv (2023), “IFRS 2024: key changes and nuances of the transition”, available at: <https://finacademy.net/ua/materials/article/neobhodimost-perehoda-na-msfo> (Accessed 02 March 2024).

7. Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine “On Insurance”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (Accessed 02 March 2024).

8. Financial management (2024), “International Financial Reporting Standard 17 “Insurance Contracts” - an overview”, available at: <https://finmanagement.com.ua/ifrs-17-oglyad/> (Accessed 26 February 2024).

9. National Bank of Ukraine (2023), *Aktualni pytannia vprovadzhennia IFRS 17 «Strakhovi kontrakty»: zahalni pytannia obliku, zvitnosti ta audytu za pidsumkamy 2023 roku* [Current issues of implementation of IFRS 17 "Insurance Contracts": general accounting, reporting and audit issues in 2023], NBU, Kyiv, Ukraine.

10. National Bank of Ukraine (2021), Resolution “On Approval of the Rules for Preparation and Submission of Reports by Non-Banking Financial Services Market Participants to the National Bank of Ukraine: of the NBU”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0123500-21#Text> (Accessed 10 March 2024).

11. National Bank of Ukraine (2023), *Novi pokaznyky rehuliatornoi zvitnosti uchastnykiv rynku nebankivskykh finansovykh posluh* [New indicators for regulatory reporting of non-banking financial services market participants], NBU, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 13.03.2024 р.